

De Zwarte

Carel de Vink

Mijn eerste specht was de Zwarte. Een prachtexemplaar; de vuurrode bovenkop keek mij aan vanachter een stam. Toen hij opvloog en een paar bomen verder weer neerstreek, zag ik hem beter. Fors, een in verhouding dun nekje, maar wel een geweldige, zilveren snavel. En dan dat felle gele oog. Wat een beest! Een 'oervogel'.

Had ik echt nooit eerder een specht gezien? De Grote Bonte Specht was in mijn jeugd jaren nog niet half zo algemeen als tegenwoordig. Maar mogelijk had ik de GBS wel gemist. Ik herinner me de teleurstelling toen ik in een vitrine vol opgezette vogels zag hoe klein hij was. Ik had hem geschat op het formaat van een Gaai.

De Zwarte Specht voldeed volkomen aan zulke verwachtingen; later de Groene ook. Mijn vader zag ergens een spechtje, zo klein als een mus. Geen 'klevertje', want dat kende hij wel. Mijn gidsje vermeldde inderdaad een soort kabouterafmeting voor de Kleine Bonte Specht. Het zou nog jaren duren voor ik die te zien zou krijgen.

Mijn tweede specht ooit was een raamslachtoffer. Mijn tante, bij wie ik logeerde, kreeg een telefoontje van een kennis. Er lag een Zwarte Kraai met een rode kuif dood in de tuin. Ik wist al meteen dat het mijn 'oervogel' betrof. Heel lang heb ik nog een stijve staartpen en wat rode kruinveertjes bewaard. De steunveren van een spechtenstaart zijn onmiskenbaar, lancetvormig en stug. Soms kun je zomaar zo'n zwart-witte van de Grote Bonte Specht op het bospad vinden.

Inmiddels zie ik de 'grobo' tot in mijn kleine stadstuin. Zijn roffels klinken soms al in december. De snelle roepreeks van de Kleine Bonte Specht en zijn iets te lange roffel horen we veel minder. De Middelste Bonte Specht is bij ons nog niet echt algemeen. Diens klagelijke gemiauw en staccato contactroep leerde ik het eerst kennen in Limburg.

De jubelende roep van de Groene klinkt tot in de duinen. Rond Egmond en Bergen kwam ik in de jaren tachtig ook de Zwarte wel tegen. Dat is daar verleden tijd. Zijn roep en roffel passen bij zijn uiterlijk: oerkreet en oergeluid. Ik ken iemand die daar de tranen van in de ogen krijgt. Een paar jaar geleden ontdekte ik dat ik dat hele jaar nog geen spoor van deze soort had kunnen noteren. Ik trok er rond Kerst speciaal voor op uit.

In Eindegooi trof ik een Zeeuwse vogelaar met hetzelfde doel. 'Ik kijk al meer dan twintig jaar vogels, maar de Zwarte Specht heb ik nog nooit gezien, zei hij. Een kwartier lang liepen we samen op. Daarna ging hij terug naar zijn auto. Ik ging nog een stuk door. Na een halfuur zocht ik mijn fiets op. Daar stond de Zeeuw het scherm van zijn camera te bestuderen. 'Kijk, hier zie je zijn hele lijf, op deze alleen zijn kop...' Het was de Zwarte Specht, even fraai als ik hem zag bij mijn allereerste kennismaking. Op mijn goed bijgehouden overzicht van de Zwarte Specht bleef het dat jaar akelig leeg.

